

GILLET

2006
Årgång 15

Tidskrift för Carlstads-Gillet

VALDELEGERADE

Vid Höstgillet 2005 uppdrogs åt rådet att utse valdelegerade för innevarande verksamhetsår. Så har nu skett och valberedningen har därvid fått följande sammansättning:

Sven Maechel (sammanställande), Leif Alte, Lars Wendt och Lars Wallqvist.

NY ADRESS

Flytten från Gamla gymnasiet till Gamla Wermlandsbanken innebär att Carlstads-Gillet har fått ny adress. Denna framgår av faktarutan här intill.

RÅDET

Efter konstituering har rådet fått nedanstående sammansättning

Ålderman	Per Berggrén
Vice ålderman	Martin Edman
Skrivare	Erik Hellberg
Skattmästare	Per Anders Olson
Arkivarie	Karl Axel Hjerdt
Munskänk	Bill Ivarsson
Bisittare	Johanna Magnusson
Bisittare	Ragnar Hedin
Bisittare	Carlåke Skoghäll
Bisittare	Inger Berggrén
Adjungerad	Mikael Lundström

FEL I MATRIKELN

I samband med att Gillet infört ett nytt system för sitt digitala medlemsregister hade ett mindre antal fel insmugit sig i matrikeln. Detta skall förhoppningsvis vara tillrättat vid nästa utgåva. Medlemmarna uppmanas att meddela skrivaren eventuella önskemål om ändringar.

MEDLEMSAVGIFTEN

Vid vårgillet den 20 april 2006 beslutades att medlemsavgiften för år 2006/2007 skall vara oförändrad 175 kronor av vilka 25 kronor avsätts till Carlstads-Gillet litteraturfond.

OMSLAGSBILDEN
Christian Erikssons skulptur av Karl IX i Residensparken

Innehåll

Åldermannen har ordet, <i>Per Berggrén</i>	Sid 3
Höstgillet 2005, <i>Per Berggrén</i>	Sid 4
IF Götas första fotbollslag, <i>Elisabet Esseen</i>	Sid 7
Carlstads-Gillet flyttar, <i>Per Berggrén</i>	Sid 8
Sven Larsson har fyllt 85 år, <i>Runo Gäärd</i>	Sid 10
LM Eriksson och branden 1865, <i>Kåa Wennberg</i>	Sid 12
Bror Ferdinand Andersson, <i>Hans Béäff</i>	Sid 14
Vårgillet 2006, <i>Per Berggrén</i>	Sid 16
Detta händer i Karlstad, <i>Inger Berggrén</i>	Sid 18

GILLET

Tidskrift för Carlstads-Gillet
Nummer 19, årgång 15, 2006

ADRESSUPPGIFTER

Carlstads-Gillet
c/o Karlstads kommun
Gamla Wermlandsbanken
651 84 Karlstad
054-15 84 09 • carlstads-gillet@telia.com
www.carlstads-gillet.s.se
Besöksadress Tingvallagatan 13

KONTAKTPERSON

Erik Hellberg, skrivare
Gökärtsgränd 12, 653 45 Karlstad, 054-56 20 09

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Per Berggrén
Strandvägen 18, 652 23 Karlstad, 054-24 06 99
perberggren@comhem.se

TEXT, FOTO OCH LAYOUT

Per Berggrén där annat ej anges

TRYCK

Ale Tryckteam i 550 exemplar

Höstgillet 2006 äger rum
onsdagen den 22 november

Bidrag till nästa års tidning mottages
tacksamt senast 2007-01-31

Att vara ålderman i Carlstads-Gillet är det finaste uppdrag en karlstadsbo kan få.

Per Berggrén

Tack för förtroendet

Att vara ålderman i det anrika Carlstads-Gillet är det finaste en karlstadsbo kan bli. Det känns onekligen mycket hedrande att ha fått den stora äran att axla min uppskattade företrädares, Leif Alte, mantel.

När Gillets valdelegerade, Lars Myhrén, kontaktade mig var min första spontana reaktion: nej, nej, nej. Det finns ju så många medlemmar som har en mycket mer gedigen bakgrund i fråga om Karlstad än jag. Men Lars stod på sig och eftersom jag vet vilka goda medarbetare jag har i rådet hade han till slut övertalat mig.

När sedan närvarande medlemmar på höstgillet 2005 sade ja fanns ingen återvändo. Nu är jag glad för att jag tackade ja. Jag ser det som ett spännande år som vi är inne i och rådet har ett antal frågor att sätta tändarna i. Först och främst gäller det att vi kommer i ordning i vår nya lokal.

Det blev en rivstart. I mitten av december kom beskedet från Statens fastighetsverk att Carlstads-Gillet inte längre kunde utnyttja Gamla gymnasiet till kansli om vi inte betalade marknadsmässig hyra. Detta är ju omöjligt för en ideell förening som till stor del lever på ett litet bidrag från Karlstads kommun och medlemmarnas avgifter. Därför tvingades vi flytta. I dagarna mellan jul och nyår samlades rådet för att packa och sortera allt som fanns i Gamla gymnasiet och den 12 januari gick flyttlasset till Gamla Wermlandsbankens ståtliga byggnad.

Med facit i hand kan man konstatera att vi har bytt upp oss. Gamla Wermlandsbankens hundraåriga bankpalats är en pampig kulturbyggnad där vi nu tack vare en positiv attityd från stadens

styrande får disponera en ändamålsenlig lokal på 30 kvadratmeter till en rimlig kostnad.

I denna vackra miljö har vi nu vårt kansli. Härifrån sköts allt löpande i Gillet. En skillnad mot i Gamla gymnasiet är dock att vi i Gamla Wermlandsbanken inte har tillgång till några förådsutrymmen. Därför har vi deponerat en stor del av våra tillhörigheter på Värmlands Museum och i Arkivcentrum. Ett drygt arbete ligger framför oss nu när allt skall katalogiseras så att vi har hundra procentig kontroll över Gillets värdefulla ägodelar.

Det faktum att föreningen bytt ålderman innebär inte någon revolution. Carlstads-Gillet följer samhällsdebatten. Finns anledning att göra sin röst hörd i något sammanhang får vi ta ställning till hur vi ska agera när detta är aktuellt. Min uppfattning är att vi skall uppfattas som en positiv kraft i staden och inte bara vara en samling nej-sägare. Är det något som vi anser vara fel skall vi föreslå något som är bättre.

Det mest synbara beviset på föreningens existens är annars att arrangera vår- och höstgillena så att tillfälle till gemenskap och möjlighet att åhöra ett intressant föredrag ges. Att många anser detta vara en viktig del av Gillets verksamhet syns inte minst på att medlemsantalet ökat starkt under de senaste åren.

Jag hoppas nu att 2006 blir ett bra år för Karlstad och Carlstads-Gillet. Jag skall fortsätta att vara redaktör för vår medlemstidning och skall, framför allt, göra vad jag kan för att leva upp till medlemmarnas förväntningar. Jag är stolt och känner mig mycket hedrad över att ha fått Karlstads finaste uppdrag.

Avgående åldermannen Leif Alte avtackas av sin efterträdare Per Berggrén

Efter fyra innehållsrika år som ålderman och dessförinnan flera år i Carlstads-Gilletts råd hade Leif Alte valt att avstå från omval. Gillet tackar Leif för hans värdefulla insatser och uppskattar att han fortsatt engagerar sig genom att ingå i valberedningen.

Höstgillet 2005

Årets höstgille ägde rum den 30 november i Stadshotellets festvåning. Cirka 140 medlemmar hade mött upp till de inledande förhandlingarna, som leddes av Leif Alte med den benäget bistånd av vice åldermannen Martin Edman och skrivaren Erik Hellberg.

Första programpunkt var den högtidliga intagningsceremonin där sex nya medlemmar svarade *ja* på åldermannens fråga om de sympatiserade med Carlstads-Gilletts värderingar. Därefter fick de sex motta sina diplom och rockmärken som tecken på att de hade blivit medlemmar i Karlstads förnämsta gemenskap.

Förhandlingarna avlöpte snabbt och smärtfritt. Skattmästaren Per Anders Olson redovisade föreningens räkenskaper och på

förslag av räkenskapsgranskarna, Mattias Biörklund och Börje Nygren, gav mötet rådet ansvarsfrihet för det gångna året.

Till ny ålderman efter Leif Alte valdes Gilletts redaktör Per Berggrén. Valet innebär att Per har dubbla roller i föreningen. Detta kan ju vara en fördel eftersom han då har full insyn i vad som sker. Till ny bisittare i rådet efter bortgångna Lena Flink-Maechel valdes Pers hustru, Inger Berggrén, ett bra val med tanke på hennes långa bana som arkitekt i staden och inblick i maktens korridorer.

I Carlstads-Gilletts stadgar sägs ingenting om valberedning. En sådan har ändå funnits med Lars Myhrén som sammankal-

Per Berggrén

Ett hundrafyrtiotal medlemmar hade mött upp till höstgillet 2005

Munskänken Bill Ivarsson tog emot betalningen för kvällen

Lars Myhrén avtackades med blommor som bevis på uppskattning

Hans Beäff visade film från förra seklets begynnelse under rubriken När seklet var stumt och tackades med ett fång blommor

Per Beäff, sonsonson till filmpionjären B F Andersson spelade Chopin på ett mästertligt sätt när hans far Hans bytte rulle på filmprojektorn

Äldermannen leder Carlstads-Gillet's intagningsceremoni med de sex nya medlemmarna. Från vänster Margareta Widstrand, Harry Nyberg, Anita Jacobsson, Elisabet Esseen, Nils-Erik Einarsson och Inger Edberg

lande under en lång följd av år. Till årets höstgille hade han och även Gunnar Ekström avlagt sig omval. Kvar i valberedningen finns sedan tidigare Sven Maechel som nu har åtagit sig att vara sammankallande. Nya valdelegerade är Leif Alte, Lars Wendt och Lars Wallqvist.

Förslaget att i Carlstads-Gillet's matrikel fortsättningsvis inte redovisa avlidna medlemmar väckte viss diskussion. Mötet beslutade emellertid att inte ändra något i registret. Vidare föreslogs att namnbrickor skulle framställas och bäras av medlemmarna vid höst- och vårgillena. Denna fråga hänsköts till rådet för vidare behandling.

Den formella delen av höstgillet avslutades med äldermannabyte. Leif Alte överlämnade kedjan, ordförandeklubban och staven till sin efterträdare Per Berggrén. Leif tackade sina medarbetare i rådet och övriga funktionärer. Därefter tackade i sin tur den nye äldermannen sin företrädare och pekade på att de fyra år Leif Alte suttit vid rodret troligen hade varit några av de mest händelserika i Carlstads-Gillet's historia. Leif fick som bevis på medlemmarnas uppskattning en stor blomsterbukett.

Slutligen avtackades avgående valberedaren Lars Myhrén. Att inneha en sådan befattning kräver stor personkännedom och

förmåga att välja rätt människor till viktiga poster i ledande funktioner. Detta är egenskaper som Lars i högsta grad visat sig besitta. Som tack för sina insatser fick han motta en stor blomsterbukett. Därmed var den formella delen av kvällen slut och Per slog sitt första klubbslag och avslutade mötet.

B F Andersson, en av de verkliga filmpionjärerna i Sverige, tog sig namnet Beäff. Hans sonson, Hans, tillhör Carlstads-Gillet sedan några år och han var den som skulle svara för underhållet denna kväll. Han har axlat sin farfars fars mantel och visade gamla filmer under rubriken *När seklet var stumt*. Filmsekvenser från invigningen av Christian Erikssons staty av Karl IX framför residenset, skridskotävling på Klarälven och andra Carlstads-miljöer roade sällskapet. Dessutom visades tre skämtfilmer. Per Berggrén ackompanjerade filmerna på piano.

Ett mycket uppskattat inslag var när Hans Beäffs son Per i pausen på ett mästertligt sätt spelade Chopin.

Kvällen blev sen innan den välsmakande supén kunde dukas fram. Mötet hade varit innehållsrikt och medlemmarna lämnade den vackra festsalen på Stadshotellet mätta och belåtna och med fina minnen från en trivsamt kväll.

Götaspelarna på bilden är, stående från vänster: Hjalmar Nauclér, Rudolf Andersson, Einar Johansson, Nils Thålin, Harald Berglund, John Kjellin, Axel Andersson och Harald Hemmingsson. Sittande från vänster: Enoch Anderberg, Birger Johansson och Bernt Linderholm. Mannen längst till vänster är Fritz Svensson, som var bas för Göta i många år

Författaren till nedanstående text är Axel Andersson (1888-1981), som var farfar till Elisabet Esseen. Han invaldes i Carlstads-Gillet vid vårgillet 1952. Elisabet invaldes 2005, alltså ett drygt halvsekel senare. Kortet med tillhörande text är i Elisabets ägo.

IF Götas första fotbollslag

Bidrag från Elisabet Esseen

Bilden är från matchen mellan IF Göta och Kristinehamns IFK i juli 1907. Det är alltså IF Götas första fotbollslag.

Göta bildades 1904. Dåvarande fotbollsplan var Malmtorget, som bestod av grästuvor, grus och makadam, vilket förorsakade många blodiga knän. Friidrotten bedrevs vid Kärleksdungen, väster om I 2. Vid Växnäsparken löpte man 100 meter.

Det var andra tider då mot nu. Då fanns inte en tanke på att få någon hjälp från stat eller kommun. Man fick skramla ihop 25-öringar av pojkarna för inköp av fotboll, spjut, kula etc. Det var

ju inte lätt, eftersom lönen på den tiden inte var mer än cirka 5-7 kronor i veckan.

Längst till höger står basen för IFK i Karlstad, Sven Låftman, som vid detta tillfälle var domare. Han är också den ende, förutom undertecknad, av ovannämnda som är i livet. Sven Låftman fyllde 85 år i december 1972 och lika gammal blev undertecknad i februari 1973.

Axel Andersson

Efter restaureringen av Gamla gymnasiet finns endast en arkitektbyrå och Skolmuseet kvar i huset. Hembygdsförbundet, Hembygdsföreningen, Läroverkets kamratförening och Carlstads-Gillet har flyttat till andra lokaler.

Genom att i fortsättningen delar av Carlstads-Gilletts tillhörigheter finns i Värmlands Museum och Värmlandsarkiv blir de mer synliga för allmänheten.

Carlstads-Gillet flyttar

I mitten av december 2005 kom beskedet som Gillets råd hade fruktat: "Ni kan inte fortsätta att hyra i Gamla gymnasiet om ni inte betalar marknadsmissig hyra. Era utrymmen skall vara tomma om en månad". Egentligen var det inte någon större överraskning. Under ett antal år har vi levat med hotet att bli uppsagda hängande över oss.

Emellertid hade vi kanske hoppats att inte vara tvungna att använda tiden runt jul och nyår till att packa flyttlådor, kontakta myndigheter och jaga en ny hemvist. Redan tidigare hade emellertid Gillet fått löfte från Karlstads kommun om att flytta in i gamla

Wermlandsbankens ärevärdiga lokaler och dit gick nu flytten.

I gamla Wermlandsbanken disponerar nu Gillet det rum som bankdirektörens sekreterare huserade i. Det är cirka 30 kvadratmeter stort och där finns ett litet valv där man kan låsa in det vi har med oss. Våra behov av utrymme är ju egentligen inte så stora om vi inte skall fungera som museum.

I ungefär 30 år har Carlstads-Gillet haft sin hemvist i Gamla gymnasiet. Inledningsvis höll man till i bottenvåningen men flyttade upp en våning när Skolmuseet behövde större utrymme. Under cirka fem år hade Gillet därefter sitt kansli på andra

Per Berggrén

Gamla Wermlandsbankens pampiga byggnad i nationalromantisk stil

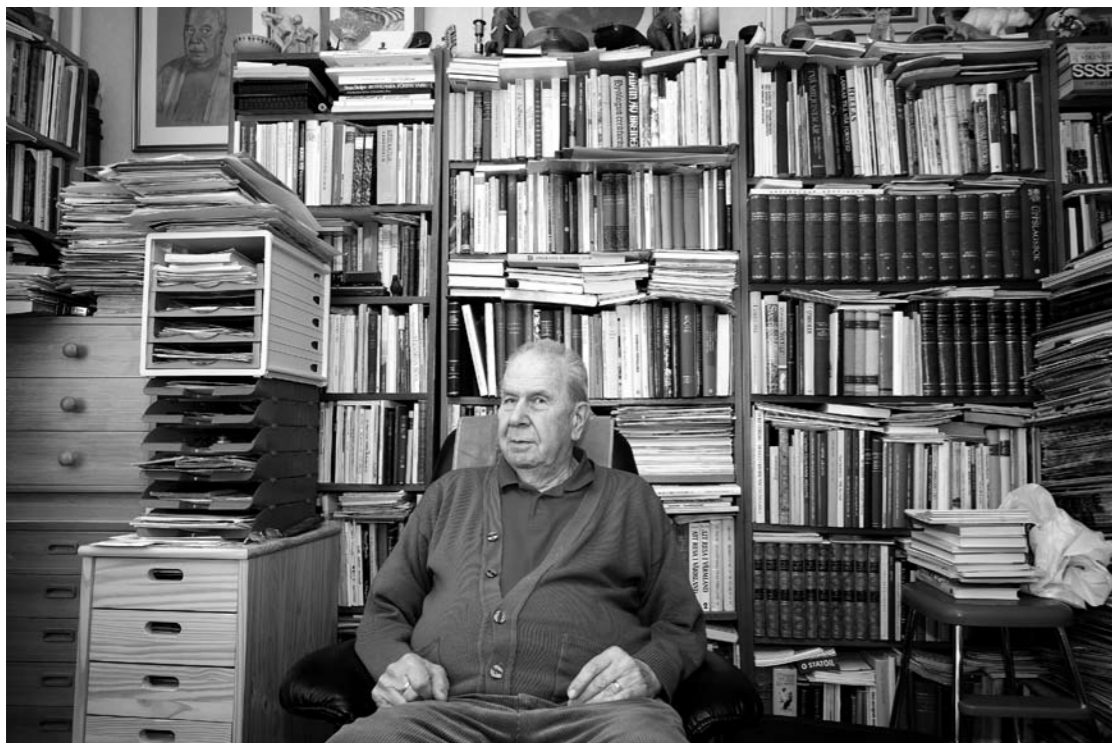
våningen. En idé var då att Carlstads-Gillet tillsammans med Karlstads Hembygdsförening och Värmlands Hembygdsförbund gemensamt i ett handelsbolag skulle finansiera sin verksamhet genom att hyra ut den så kallade prästamötessalen som mötes- och konferanslokal. Emellertid kunde inte denna tanke realiseras eftersom inga ingrepp fick göras i den värdefulla kulturbyggnaden och en offentlig lokal måste bland annat ha reservutgång och vara handikapp-anpassad.

Den 28 december samlades ett antal rådsmedlemmar och febril verksamhet påbörjades. I den nya lokalen i Wermlandsbanken finns endast möjlighet att härberga ett mindre antal av Gillets ägodelar. Därför genomfördes packningen på ett sådant sätt att det mesta efter flytten skulle kunna bli mer synligt för allmänheten. Redan tidigare har ett stort antal handlingar lämnats till Värmlandsarkiv för förvaring och registrering och nu flyttades ytterligare ett antal handlingar dit. Andra värdefulla föremål, bland annat drätskammarmöbelen, bilder och tavlor, finns numera på Värmlands Museum.

Detta innebär att sådant som tidigare förvarats i Gamla gymnasiet källare och i bokhyllor nu tas om hand av kunnig personal och hanteras på ett professionellt sätt. Allt tillhör fortfarande Carlstads-Gillet och märks med vårt namn. När föremål lånas till utställningar och liknande är kravet att Carlstads-Gilletts namn tydligt skall exponeras. Gillets arkivarie, Karl-Axel Hjert, tillsammans med Mikael Lundström, som adjungerats till rådet, har nu ett mastodontarbete framför sig med att registrera all materiel.

Per Anders Olson och Anders Blomqvist i flyttningstagen

Sven Larsson framför sin välfyllda bokhylla

Karlstadsprofilen och medlemmen i Carlstads-Gillet Sven Larsson, som vet allt om sin stad, har fyllt 85 år. Gillet gratulerar på födelsedagen. Förra bisittaren i rådet, Runo Gärd, har intervjuat honom.

Sven Larsson – vårt karlstadsorakel har fyllt 85 år

KORT LEVNADSBESKRIVNING

Sven föddes den 21 mars 1921 i Karlstad. Han växte upp på Norrstrand där hans farfar var åkare med ett antal hästar och vagnar, inklusive likvagnen. Redan som femåring red Sven på farfars hästar.

Under sin skoltid på Herrhagsskolan var han skolkamrat med Alf Kjellin, sedermera känd skådespelare. Efter att ha läst in realexamen var han under två år elev vid Hässleholms tekniska läroverk, väg- och vattenbyggnadslinjen.

Efter värnplikten vid I 2 kom han till Jägarskolan i Kiruna där han blev värnpliktig fanjunkare. Som sådan var han bland annat ställföreträdande plutonchef åt dåvarande fänriken, senare generalen och överbefälhavaren Stig Synnergren.

Efter nio år i Kiruna under 1940-talet återvände han till Karlstad. Som yngling hade han arbetat åt Gatukontoret som stenplockarpojke och brutit upp kullersten på Stora torget. Nu åter-

vände han och blev verkmästare och fick så småningom ansvaret för verkstäder med tillhörande personal inom Gatukontoret. Efter pensioneringen 1986 har han studerat arkeologi och etnologi vid Högskolan i Karlstad.

Av Svens intressen märks den finska invandringen i Sverige, teknisk litteratur, reseskildringar, arkeologi, klassisk musik och sist, men inte minst, historia och då särskilt Karlstads historia. Vi skall dock inte glömma att han som genomfört inte mindre än 17 Vasalopp, fälttävlatt i Israel och sex gånger gått den 42 kilometer långa Nijmegenmarschen, fortfarande också har ett brinnande idrottsintresse.

NÅGRA FRÅGOR KOPPLADE TILL KARLSTADS HISTORIA.

När började ditt intresse för Karlstads historia, var inhämtade du kunskaperna och hur utvecklades intresset?

– Intresset började redan i ungdomen. Jag fick bland annat följa

Text Runo Gärd

Runo Gärd intervjuar

Sven visar upp en av sina värdefulla bokskatter

med skolinspektören Bror Larson på en roddtur till älvmyrningen och titta på ruinerna efter kaplanens hus. Detta var vid Kaplansholmen som tidigare hetat Prästholmen. Mycket lärde jag mig genom muntliga traditioner, det vill säga genom att prata med äldre. Jag fick åka med farfars vagnar och hörde de gamla berätta. Majoren C E Nygren tog mig med överallt. Hans böcker om Karlstad läste jag liksom Dalgrens, Mobergs och Ronges. Jag hade flera diskussioner med lektor Moberg och Mats Ronge lånade flera bilder till sin bok *Det gamla Karlstad*. Jag läste mer och mer och forskade bland annat i namnen kring Karlstad, till exempel Fintatorp, där det bodde finnar.

*

Du har under åren skrivit ett stort antal kortare eller längre artiklar, som du tillsammans med kartor, foton och skisser frikostigt delat ut till dina vänner. Vad handlar de om och är några publicerade i våra tidningar?

– Jag har skrivit om *Karlstad under sex sekler* och byggnader som till exempel fängelset som ”härbargerat” Raskenstam. Han var förresten född och uppvuxen på Herrhagen. Andra byggnader som jag skrivit om är Växnäs, Sandbäckens och Sundsta herrgårdar samt vattentornet på Herrhagen.

Jag skrev också om den gamla båten av kostertyp som upptäcktes 1896 då Riksbankens hus på Järnväggsgatan skulle byggas. Båtresterna är från tidig medeltid

Vidare har jag forskat kring och skrivit en del om kända Karlstadsoriginal som ”Hybelejen”, ”Brollan”, ”Rört”, ”Köllberg”, ”Steppar-Bengt”, ”Finn-Otto”, ”Elefanta” som jag är släkt med och ”Kalle Knepig”.

En del har publicerats i föreningsblad, en del i Värmlandsbygden och i Karlstad-Tidningen.

*

Nämn några viktiga händelser i stadens historia sedan 1584.

– Karlstads Mekaniska Verkstads start år 1860. Bland det första de gjorde var spygatter av gjutjärn och sådana kan man fortfarande se på Norra skolan mitt emot Gamla badhuset.

Den stora branden 1865 innebar mycket, precis som att järnvägen kom hit 1869.

*

Något speciellt viktigt under 1900-talet?

– Martin Karlssons arkeologiska utgrävningar under 1990-talet. Jag har instruerat Martin om intressanta objekt.

*

Säg något värdefullt och viktigt i dagans Karlstad.

– Vi har ett fint stadsbibliotek. Det är bra att vissa gamla miljöer behålls, som till exempel Tempelriddarhuset. Men det finns inte så många gamla byggnader kvar.

*

Hur ser du på ”Vision 100 000”?

– Det blir svårt att nå 100 000 invånare, särskilt som det verkar bli färre studerande på universitetet.

*

Vad anser du om intresset för Karlstads historia bland invånarna?

Hur öka intresset?

– Intresset är klen. Det är samma lilla ”kleck” som kommer på föredrag och visningar. Det är svårt att öka intresset – det går nog inte.

Vi tackar för intervjun och konstaterar att det skulle vara mycket intressant om det gjordes en samling, sortering och strukturering av allt som Sven skrivit under årens lopp. Detta skulle gagna såväl nu levande historieintresserade som kommande tiders historieforskare.

Av stadens 241 tomter var endast nio obrända. Branden pågick med våldsamt kraft i 16 timmar

L M Ericsson, den svenska telefonins fader, bodde under två år i sin ungdom i kvarteret Almen i Karlstad. Där blev han god vän med Carl-Johan Wennberg, författarens farfars far. Läs ett utdrag ur Kåa Wennbergs bok om L M Ericsson.

Kåa Wennberg

L M Ericsson upplever branden 1865

När Lars Magnus Ericsson var 18 år gammal plockade han ihop sina tillhörigheter, tackade Nils Andersson för lärotiden och vandrade söderut. Han kom till Arvika, där han fick plats hos en smed och fick på dennes verkstad i första hand lära sig allt som rörde grovsmide. För att dryga ut den magra inkomsten som detta arbete gav så graverade han små mässingssigill under kvällarna, vilka han sedan sålde för att tjäna en extraslant.

I Arvika blev Lars Magnus bara kvar en kortare tid innan han åter bröt upp och nu var siktet inställt på Karlstad – en stor stad med en befolkning på drygt 5 000 invånare. Han kom dit på våren 1865, ungefär samtidigt som han firade sin nittonåriga födelsedag.

Om den unge Ericsson hade plats ordnad då han kom till Karlstad eller om han gick runt och sökte en lärlingsplats är inte känt. Under alla omständigheter började han på en välrenommerad verkstad i staden som ägdes av smidesfabrikören Knut Bergman (1821-99), tillika ledamot i drätselkammaren och med gott anseende i Karlstad. Hans gård var belägen på Skutbyggaregatan i kvarteret Almen. Bergman hade även ett stort hushåll – han hade blivit änkling tre år tidigare, men hade en son och en dotter. Där fanns också tre pigor. På verkstaden hade han, förutom lärlingar, fem gesäller som arbetade under hans ledning.

En av dessa lärlingar var den 16-åriga Carl Johan Wennberg som kommit till Bergman året innan. Carl Johan och Lars Magnus blev med ens mycket goda vänner. Dessa hade mycket gemensamt men kanske främst att de båda blivit faderslösa i unga år och att

de tvingats lämna hemmet för att tjäna pengar till sitt uppehälle. I verkstaden arbetade de sida vid sida och på lediga stunder höll de alltid ihop. På söndagarna begav de sig ofta ner till hamnen för att titta på alla ångbåtar som kommit in. Dessa lade till nedanför den stora bron för att sedan leverera sina varor till Hamntorget. Ännu roligare var dock att vandra ner till Yttre hamnen för att bese de större fartygen som medförde järntackor och andra tunga varor.

Lars Magnus fortsatte även under sin tid hos Bergman med sina sigillarbeten då tiden så medgav.

Våren övergick i sommar och under hela juni månad arbetade Lars Magnus och Carl Johan vidare på den Bergmanska gården. Så blev det juli....

EN ÖDESIDIGER DAG

Söndagen den 2 juli 1865 vaknade Lars Magnus och Carl Johan tidigt om morgonen. Redan i början av veckan hade de bestämt sig för att lägga allt arbete åt sidan och istället njuta av den lediga dagen. Planerna var att först strosa runt i staden och under eftermiddagen gå ner till Klarälven för att ta sig ett dopp.

Det var soligt och skönt men denna dag kom på intet sätt att bli som de hade tänkt sig!

Av stadens befolkning befann sig många ute på landet. Andra hade följt med på en lusttur till Trossnäs, ett mycket omtyckt utflyktsmål för den tidens Karlstadsbor. I kyrkan var det fullt, ty där pågick högmässa och konfirmation med årets nattvardsungdomar.

Det var en lugn och fridfull förmiddag i hela Karlstad men plötsligt – strax efter klockan elva kom en kvinna utrusande från bagare Erikssons gård vid Skeppargatan och skrek:

– Elden är lös!

Så fort stadsfiskalen fått reda på vad som hänt skickade han genast bud till landshövdingen, borgmästaren och frivilliga brandkåren och beordrade dessutom om klämtning i kyrktornet. Elden spred sig snabbt från gård till gård, från kvarter till kvarter och lämnade en ohygglig förödelse efter sig.

Ganska snart hade man dock upprättat ett flertal vattenledningskedjor från älven. I en av dessa fanns Lars Magnus och Carl Johan där de stred mot den anstormande eldfronten för att hindra den att slå över till Skutbyggaregatan och kvarteret Almen.

Vid 4-tiden på eftermiddagen hade elden nått kyrktornets översta spets och några timmar senare var hela norra stadsområdet nedbrunnet. Nu började det också att regna men det hjälpte föga. Knut Bergman beordrade Lars Magnus och Carl Johan samt de övriga lärlingarna och gesällerna att istället hjälpa till med att forsla tunnor med vatten upp till gården för att om möjligt rädda den. De kämpade alla tillsammans för att rädda sin arbetsplats och tillika boningshus.

En fröken Julia Andersson berättade senare ”att allt syntes som ett enda virrvarr. Människorna sprungo om vartannat och voro som vilda. Hemskt och sorgligt var det att se den ena gaveln efter den andra fatta eld, och lika hjärtslitande var anblicken av de många förtvylade, sjuka och eländiga människor som sökt sig ut i stadens utkanter undan den rasande elden”. Hon sade sig även ”alltför väl minnas den kraftiga duns alla hörde, då kyrkklockorna föllo ned genom tornet”.

Alla stadens invånare deltog i släckningsarbetet, så även stiftets biskop, sedermera ärkebiskopen Anton Niklas Sundberg. Han ”svor och släkte” under det att stadens borgmästare Waldenström ”bad och grät”. Genom landshövding Ekströms förmedling kom manskaper och annan hjälp från Trossnäs fält men olyckan hade ändå antagit karaktären av total katastrof. Klockan nio på aftonen sände Ekström ett telegram till regeringen:

– Hela staden nästan nedbrunnen, eld rasar förfärligt, biskopsgården, länsfängelset, lasarettet räddas antagligen. Kyrkan brinner. Tillståndet förtvylat.

En redaktör från Nya Wermlandstidningen skrev: ”Först vid fyrtiden på måndagsmorgonen tycktes branden äntligen vara slut, ej på grund av det myckna regnet, utan av att allt brännbart då var förtärt. Dramat var utspelat efter att ha varat i 16 timmar.”

Av stadens 241 tomter var endast nio obrända. Biskopshuset, gamla gymnasiet, lasarettet, fängelset, hypotekshuset och kvarteret Almen räddades. Det var således mycket få personer i Karlstad förunnat att få sova i sin egen säng dygnet efter den katastrofala branden – Lars Magnus Ericsson tillhörde dock denna lilla skara!

Dagen efter branden var det liv och rörelse i hela staden. Alla sökte efter sina tillhörigheter vilka blivit ihopsamlade i stora högar.

En lång rad av tält från Trossnäs excersisplats ställdes upp till alla behövande. De anställda vid Knut Bergmans smidesverkstad arbetade omväxlande med att vara behjälpliga vid återuppbyggnaden av staden men arbetade också på den egna verkstaden.

Livet i staden gick snart sin gilla gång och de första dagarnas pessimism förbyttes rätt snart, om icke i optimism så dock i en mera förhoppningsfull inställning till framtiden.

Men staden Karlstad och dess invånare skulle komma att drabbas av nya bekymmen. Redan i oktober brandåret utbröt en rödsotsepidemi och smittkoppor som svårt drabbade den fatigare befolkningen. Året därpå, under augusti och september, härjade koleran med mycket stor dödlighet. Lars Magnus liksom de övriga som var knutna till Bergmans gård klarade sig dock från dessa farsoter.

Det var säkert både långa och tunga arbetsdagar som Lars Magnus upplevde under sina år i Karlstad. Han har också senare berättat: ”Under dessa läroår fick jag ej mer än nödortföda och ett viloläger i en smutsig smedkammare”. En viss glädje bör han dock ha känt beträffande den egna arbetsinsatsen eftersom han också sagt att ”jag på alla lediga stunder graverade sigill som rönt tacksam efterfrågan”.

Under våren 1867 började de båda vännerna Lars Magnus och Carl Johan tala om att bege sig till huvudstaden för att där söka lyckan. Planerna mognade alltmer och varenda liten slant sparades. Det gällde ju först att ha till en tågbiljett mellan Kristinehamn och Stockholm. Järnvägen till Karlstad kom inte förrän två år senare.

Sommaren förlöt och under denna tid bestämde de sig för att lämna Karlstad under september. De båda ynglingarna tog farväl av alla på Knut Bergmans verkstad och så påbörjade de vandringen mot Kristinehamn. Men när de närmade sig staden blir Carl Johan plötsligt osäker – var det verkligen rätt att lämna Karlstad? Det hela slutade med att Carl Johan återvände dit och ett antal år senare startade han C J Wennbergs Mekaniska Werkstad. De båda unga männen som hållit ihop under drygt två års tid tog farväl och skiljdes som bästa vänner och upprätthöll sedan också kontakten under alla år.

Lars Magnus steg således ensam ombord på tåget i Kristinehamn. Tåget satte sig i rörelse – nu väntade storstaden.

Den fattige torparsonen Lars Magnus Ericsson hade nu kommit till Sveriges huvudstad. Ingen, allra minst han själv kunde väl då ana att han några årtionden senare skulle komma att skapa en världsindustri...

Boken på 142 sidor med många tidigare opublicerade bilder kan köpas direkt från författaren för 180 kronor plus porto 20 kronor:

Kåa Wennberg
Blåhammarvägen 7, 132 42 Saltsjö-Boo
Telefon 08-715 35 48

En av filmens svenska pionjärer var Bror Ferdinand Andersson. Genom hans försorg byggdes landets första biograf i Karlstad. Här skriver hans sonsonson Hans Béäff, som vid höstgillet 2005 visade några klenoder från filmhistoriens tidigaste dagar, om sin farfars far.

*Hans Béäff
BF:s sonsonson, som glömde att intervjua sin farfars far*

Bror Ferdinand Andersson – Béäff

Klockan är 1700 den 22 december 1905. Tvåhundra karlstadsbor har sökt sig till det nybyggda huset vid Östra Torggatan 15. De stirrar framför sig mot en vit fyrkantig duk. Min farfars far börjar veva. På duken syns en bild, som genast börjar röra sig. Något nytt har kommit in i Karlstads nöjesliv. Det har kommit för att stanna. Nu i lite mer än ett hundra år. Det var filmen.

På den tiden fanns inte radio, television, telefon, dator, bilar och bingolotto att roa sig med. Men det var gott om långa, strävsamma arbetsdagar. Gott om ungar i familjerna, som ofta hade ont om mat. Livet var ganska hårt på den "gamla goda tiden".

Nu kunde man gå till Biografen och drömma sig bort från vardagens bekymmer en stund. De rörliga bilderna blev en stor succé. Mannen med veven hette Bror Ferdinand Andersson, men han kallades BF. Det var enklare så.

Ordet biograf var inte bara ett nytt ord för karlstadsborna. Det var också rena grekiskan. Så därför hette det, när seklet var ungt, att man gick på BF, när man skulle gå på biograf.

Bror Ferdinand föddes i Bohuslän 1842. I 25-årsåldern flyttade han till Karlstad och började arbeta som destillatör hos Wallenius & Evers. 1878 öppnade han en bosättningsaffär. Han skaffade sig också biljardsalong och läskedrycksfabrik. Han var tydligen en

entreprenörssjäl, så när han vid en resa till föräldrarna i Bohuslän kom i kontakt med "levande bilder" i Göteborg fick han nya bekymmer. Skulle han starta biograf i Karlstad?

De biosalonger som fanns i Sverige vid denna tid hade man inrett i redan befintliga byggnader. I Karlstad hittade han tydligen ingen lämplig byggnad. Bygga biograf eller inte bygga biograf, det blev frågan för BF.

Han byggde. Det blev ett hus i två våningar. Till nedre botten flyttade han sin läskedrycksfabrik och i övervåningen blev det biosalong för 200 personer. På så sätt kunde han vara i gång hela dagen. Inga fritidsproblem.

När biografen stod klar hade BF just fyllt 63 år. Det var tufft gjort att vid denna ålder starta biografverksamhet. Folk blev ju inte alltid så gamla förr i tiden och BF skulle komma att lägga filmerna på hyllan drygt två år senare. Huset, som han lät resa vid Östra Torggatan, är troligen den första biografbyggnaden som uppförts i Sverige.

Fritiden ägnade BF bl a åt skytte och segling. Skytte tyckte han nog var en behaglig idrott eftersom han därvid bara behövde röra ena handens pekfinger. Segling gillade han också. Att sitta i sin båt och hålla ena handen på rorkulten och den andra ibland

Béäff – Bror Ferdinand Andersson. Bild Hans Béäffs arkiv

Biografteatern låg på Östra Torggatan 15. Bild Värmlands Museums arkiv

dragandes i ett snöre, medan solens varma strålar smeker kroppen, är heller ingen dum sport.

Så kom det sig att BF blev medlem i den styrelse, som grundade Karlstads första idrottsförening, nämligen Karlstads Segelsällskap – KSS. Den 6 aug 1906 ordnade styrelsen en regatta. BF tog en filmfotograf till Rävön, varifrån tävlingen filmades. Styrelsemedlemmar inklusive BF filmades på Rävöns norra udde. Denna film är den äldsta i Värmland.

BF hade tre barn. Erik Gottfrid kom att ägna sig åt militära övningar, Gustav Adolf emigrerade till USA och har nu sin avkomma i Arizona och Hulda kom att ägna sig åt biografen. Först satte hon sig i kassan, sedan vid pianot för att spela till filmerna. En bunt noter från denna tid vittnar fortfarande om denna syssla. De tre barnen kom att byta efternamn från Andersson till BF, med stavningen Béäff. I USA Beeaff.

Före biograftiden arbetade Hulda hos Wilhelm Welin, som vid sekelskiftet köpte Ekelöf & Swensson. Det blev högtidsstunder för hans döttrar Birgitta (gift med Gunnar Turesson) och Kerstin (skribent i NWT) när de fick biohäften av Hulda. Deras tax Jim fick som enda hund i Karlstad vara med på föreställningarna.

I Mariebergsskogen står nu Welin staty skulpterad av Rafael Rådberg. Rafaels bror Vallentin brukade anlitas som pianist på biografen.

I den första annonsen hade biografen inte något speciellt namn. Snart döptes den till Karlstad Biografteater men kom att kallas BF-biografen. De filmer BF visade fick han köpa av Numa Peterson i Stockholm, som var svensk återförsäljare av bröderna Pathés filmer. När det senare blev fler biografer i Sverige fick man hyra filmerna. BF kom således att samla på sig ett antal filmer. Dessa

filmer kom att gå i arv till min far, Sven Ferdinand. Under främst 40-talet brukade han förnöja ungdomar på Romstad, där vi bodde, med filmförevisningar i husets källare, där en vit fyrkant var målad på en av väggarna. Kvarteretsbiograf med gratis inträde. Dessa 35 millimeters nitratfilmer började angripas av tidens tand och filmerna övergick 1956 till SF och 1969 till Sveriges Television. De filmer som spelats in i Karlstad är fortfarande i familjens ägo. SVT kan nu stoltsera med att ha en samling världsunika filmer från det franska filmbolaget Pathé.

Biografen

gifver sina första föreställningar af rörliga bilder

i sitt för ändamålet nybyggda hus vid Östra Torggatan, strax invid torget
Fredagen den 22 dennes kl. 5–9 e. m.

Lördagen kl. 4–9 e. m.

Söndagen kl. 1–3; kl. 6–8 e. m.

Annandag Jul kl. 1–3; kl. 6–9 e. m.

Föreställningarna börja hvarje hel timme. Vackert program utlovas.

Biljettpriser: raden 75 öre, 1:sta plats parkett 35 öre, 2:a plats 25 öre.

B. F. Andersson

Försök till rekonstruktion av den första biograffannonsen

De nyintagna medlemmarna vid vårgillet 2006. Från vänster ser vi Sonja Vässmar Rydahl, Göran Tångring, Dag Sundqvist, Cristina Romell, Gullan Lindblad, Bengt Larsson, Tommy Karlsson, Hans Olof Hedstrand, Marie Gauthier, Sten-Ove Carlvik, Olle Andersson och Bertil Ackerot

Tolv nya medlemmar, intressant föredrag om Kroppkärr och Lorensberg samt läcker vårmiddag på Stadshotellet är vårgillet 2006 i ett nötskal

Vårgillet 2006

Den 20 april år 2006 var en sådan där dag då man kände i luften att våren äntligen hade kommit. Den var extra välkommen detta år efter en lång och ovanligt kall vinter med mycke snö. Denna dag var snön borta och Klarälven var isfri. I Mariebergsviken fanns ändå ett tunnt kvarvarande istäcke som var på väg att lösas upp. Med andra ord kunde de yttre förutsättningarna för ett lyckat vårgille inte vara bättre.

Cirka 130 medlemmar och gäster hade infunnit sig till vårgillet som ägde rum på anrika Stadshotellet. De inledande förhandlingarna genomfördes i festsalen. Dagen till ära hade fotograferingen med Bengt Johansson i spetsen ordnat med en trevlig utställning av bilder från gamla Karlstad. Fotografierna var utvalda från Carlstads-Gilletts arkiv i vilket gruppen under ett par års tid arbetat med att sortera, tolka och katalogisera den stora bildskatt som finns i föreningens ägo.

Förhandlingarna avlöpte snabbt utan att några svåra frågor behövde behandlas. Äldermannen redogjorde för Gillets flytt från Gamla gymnasiet till Gamla Wermlandsbanken och berättade

att föreningen därigenom kommit till väl fungerande och snygga lokaler. Årsvgiften beslutades vara oförändrad 175 kronor av vilka 25 kronor avsätts till Gillets litteraturstipendium. Biträdande arkivarien, Mikael Lundström, redovisade hur föreningens tillhörigheter fördelats och skrivaren, Erik Hellberg, förklarade varför ett mindre antal fel insmugit sig i den nytryckta matrikeln.

Efter förhandlingarna fick medlemmarna följa med Inger Falk-Andersson till stadsdelarna Kroppkärr och Lorensberg. Med stor entusiasm och inlevelse berättade hon om varför Karl IX ville ha området för sig själv och hur de första flyttlassen under stora strapatser gick till dessa ytterområden som från början var rena ödemarker. Åhörarna fick uppleva hur det var i området då där fanns en folkpark och vart man begav sig för att köpa mjölk.

Carlstads-Gilletts medlemmar bjöds på ett innehållsrikt och personligt föredrag där Inger till och med avslöjade att hon föredrog de syrliga karamellerna när hon var i godisbutiken. Genom bilder på miljöer och kartor blev hennes framförande levande och som extra krydda spelade Ingers man den gamla välkända melodin

Per Berggrén.

Foto Inger Berggrén och Bertil Löfgren

As Time Goes By på piano som avslutning.

Kvällen avslutades i bottenvåningen på Stadshotellet där medlemmarna bjöds en läcker tre-rättersmiddag med lax som huvudrätt vilken avnjöts under mycket trivsamma former. Gullan Lindblad framförde de nyintagna medlemmarnas tack på ett personligt och spirituellt sätt och klockan hann bli nästan midnatt innan ett lyckat vårgille var till ända.

Inger Falk-Andersson berättar om Kroppkärr och Lorensberg

Äldermannen, Per Berggrén läser eden för de nyintagna omgiven av vice äldermannen Martin Edman till vänster på bilden och skrivaren Erik Hellberg till höger

Cirka 130 medlemmar hade anmält sig till vårgillet

Vid vårgillet framfördes önskemål om att äldermannens värddikt skulle få komma med i tidningen. Här är den.

ÄLDERMANNENS VÄRDIKT

vid Carlstads-Gillet vårgille 20 april 2006

Nu är den tiden kommen, nu kommer sol och vår
I älven sprattlar slommen, i Vänern gäddan slår

Ja, Klarälven har rensat och våren den är ny
och vattnet rinner åter vid Karl niondes staty

På Herrhagen är barmark, ej någon snö på Rud
och snart står hela Karlstad i vacker somrig skrud

Kastanjerna i staden, de blommar snart som bäst
och allting är nu bäddat för en glad och trevlig fest

Då träffas vi på Gillet, då vandrar vi till Statt
att fira vårens ankomst långt in på ljusan natt

På faten finns snart laxen så lockande och fin
så vackert dekorerad med nyttigt vitamin

Och Karlstads skönsta damer har samlats i vår sal
det är som det ska vara när Gillet bjuv till bal

De ståtligaste herrar vi någonsin har sett
finns också med runt borden, att njuta det är lätt

Vi hälsar nya vänner till Gillets glada lag
och hoppas att ni känner er välkomna i dag

Nu är den tiden kommen, nu kommer sol och vår
Nu lyfter vi på glaset, till våren en gutår

Per Berggrén

Stora torget mot öster med Brända tomten mellan Tingvallagymnasiet och Bergqvists skoaffär

Nybyggnad på Brända tomten mot Östra torggatan enligt arkitektfirman Bergfjord & Ivarssons ritning

Under den här rubriken tar vi upp bebyggelseutvecklingen i staden. Det som byggs i dag är historia i morgon!

Detta händer i Karlstad

Vi kan konstatera att den fysiska planeringen, som skedde vid tiden för Gillets bildande (1944) var en annan än den, som sker idag. Dagens planering, med den lagakraftvunna juridiskt bindande detaljplanen som underlag för bygglov och byggande, innebär en lång demokratisk process, som tillåter alla berörda att komma till tals. Plan- och bygglagen trädde i kraft 1987 och hade arbetats fram under ett stort antal år med erfarenhet av den tidigare bygglagstiftningen. Vissa delar i denna ansågs, för det moderna samhället, mycket ålderdomliga.

BASKUNSKAP OM FYSISK PLANERING I SVERIGE IDAG

Översiktsplan (ÖP)

Varje kommun skall ha en kommuntäckande översiktsplan, som redovisar grunddragen i markanvändningen. I denna vägs olika allmänna intressen mot varandra och riksintressena enligt Miljöbalken (MB) redovisas. ÖP är inte juridiskt bindande utan enbart vägledande. Den skall aktualitetsförklaras eller vid behov göras om en gång per mandatperiod.

Karlstads kommun har just ställt ut sin ÖP 2006 och skall bearbeta den efter det att synpunkter lämnats. Planen beräknas antas av kommunfullmäktige under sommaren.

Områdesbestämmelser (OB)

För att säkerställa det som ÖP föreslår kan ett juridiskt bindande dokument behövas. I så fall kan kommunen upprätta områdesbestämmelser. Detta är ett dokument, som kan användas i andra planeringssammanhang också, t ex vid planering av fritidshusområden eller för att säkerställa olika kulturhistoriskt intressanta

miljöer. Områdesbestämmelserna är juridiskt bindande och får inte strida mot ÖP. OB ger inte byggrätt.

Detaljplan (DP)

Detaljplanen reglerar, som namnet säger, markanvändning och byggande i detalj mer än de övriga plandokument. DP är ett juridiskt bindande dokument, som ger byggrätt. När en DP upprättas vägs allmänna och enskilda intressen mot varandra. En DP kan strida mot ÖP. Inom områden med högt bebyggelsetryck används i regel DP. Beroende på omgivande bebyggelse eller av annan anledning, regleras olika mycket i planen. I en DP kan man t ex bestämma en byggnads utbredning på marken, hur hög den får vara, materialval i fasaden och även kulör på olika byggnadsdelar.

I Karlstads kommun finns det cirka 800 lagakraftvunna och nu gällande DP.

Lagstiftning

Den fysiska planeringen och byggandet regleras i plan- och bygglagen (PBL). Byggnaders tekniska egenskaper regleras i den så kallade byggnadsverkslagen (BVL) och verksamheter, som bedrivs i byggnader, regleras i Miljöbalken (MB).

Den som vill fördjupa sig i detta kan få upplysningar om lämplig litteratur via Svensk Byggtjänst. Frågor får gärna ställas till författaren till denna artikel också.

WENBERGSTOMTEN, KVARTERET JÄRPEN

Under 2005 färdigställdes bostadsbyggnaderna i kvarteret Järpen

Inger Berggrén

Den gamla kontorslokalen från Wennbergsepoken är kopplad till det nybyggda bostadshuset i Viken

i stadsdelen Viken. Det är den gamla fabriksfastigheten, som varit bebyggd med en industribyggnad och som uppfördes för C J Wennbergs mekaniska verkstad år 1894, som nu har fått en ny funktion. I Gillets tidning från 2004 beskrivs industrin.

Bostadsbyggnaderna kompletterar ett redan tidigare byggt bostadsområde, som vetter mot Mariebergsviken. Till den nya byggnaden utefter Vikengatan har arkitekten valt ett material- och formspråk, som tar upp den tidigare industribyggnadens karaktär. Dessutom har den gamla kontorsbyggnaden i trä fått vara kvar i nordöstra hörnet av fastigheten. En av dem, som nu bor i bostadshuset, Eva Lejrin, berättade att hon började sitt yrkesliv för ungefär fyrtio år sedan på kontoret i just det här huset. Numera finns här en klädbutik och ett kafé på bottenvåningen och kontor på övervåningen. Bostadshuset innehåller 76 lägenheter. Fastigheten ägs och förvaltas av KBAB (Karlstads Bostads Aktiebolag). Området mot Vikengatan har ritats av Arkitekturkompaniet, Göteborg, genom arkitekterna Bibbi Olsson och Per Dahlin och byggts av Skanska i Karlstad.

BRÄNDA TOMTEN, HÖRNET AV TINGVALLAGATAN OCH ÖSTRA TORGGATAN

1988 brann husen i kvarteret Freja nummer 4 vid Östra torggatan. Under årens lopp är det många som har velat uppföra en ny byggnad i det tomt gapande hålet i torgrummets sydöstra del, men det är en svår arkitektuppgift att designa en byggnad i det här känsliga läget. Tingvallagymnasiet är en viktig del av torgets fasad som bör vara dominerande. Det gäller då att balansera de omkringliggande byggnaderna. På norra sidan om gymnasiet ligger den vackra och nätta bankbyggnaden. Det är nu arkitekten Johnny Ivarson som har uppdraget att genomföra projektet med ett nytt hörnhus på Brända tomten. Bygglov finns och det blir spännande att se resultatet.

Tingvallagymnasiet är ritat av arkitekten Petter Georg Sundius och hans medhjälparen C J Westergaard. Detta tycks vara inspirerat av Stortingets byggnad i Oslo, även den ritad av en svensk arkitekt, Emil Langlet. Gymnasiebyggnaden i Karlstad invigdes 1870 och Stortingets i Oslo några år tidigare.

Bankbyggnaden i torgets nordöstra hörn ritades av arkitektfirman HaHoLi i Karlstad genom gillesmedlemmen, arkitekt Bo Nylén, efter en tävling 1968.

RESECENTRUM

Frågan om ett nytt resecentrum har tagits upp i dagspressen under våren. Vi kan konstatera att frågan ännu ej slutgiltigt lösts. Krav på folkomröstning har framförts.

För regionens utveckling och Karlstads betydelse som regioncentrum är det angeläget att ett bra resecentrum anläggs. Ett resecentrum skall vara knutpunkten för fjärrtrafik, regional och lokal trafik. Här skall alltså finnas anslutning till flygplatsen och byte från fjärrtrafiken per tåg eller annat transportslag skall gå enkelt till såväl närtrafik som lokaltrafik per buss, tåg eller egen bil. Ett resecentrum är ”en stor apparat” där mycket sätts på prov. Med digital teknik samordnas de olika funktionerna i anläggningar av den här typen.

Om ett resecentrum förläggs till det nuvarande järnvägsområdet kommer flera byggnader att behöva rivas och nya uppföras. Vad som då är viktigt ur Karlstads-Gillets synvinkel är att den gamla järnvägsstationen behandlas på ett respektfullt sätt. Här måste man ta hänsyn till såväl den gamla stationsbyggnaden och de gamla perrongtaken som till den gamla stinsbostaden i västra delen av området. Det är även angeläget att de nya byggnaderna, som uppförs, får kvalité och visar prov på en god nutidsarkitektur. Resecentrum kommer för många att vara Karlstads ansikte utåt och det första man möter när man kommer till staden.

B PORTO
BETALT

Avsändare: Carlstads-Gillet
c/o Karlstads kommun
Gamla Wermlandsbanken
651 84 Karlstad

Carlstads-Gillet gratulerar

Färjestads Bollklubb

som blivit svenska mästare i ishockey 2006 genom att besegra Västra Frölunda i finalen. Sportchefen Håkan Loob, som med enastående känsla formerat laget, får symbolisera hela lagmaskinen.